

M. Saim UYSAL

Seçimleri kazanmanın yolu büyümeden geçiyor

10.11.2017

Geçen haftaki, yazımızda; bir yandan gevşek maliye politikası, diğer yandan sıkı para politikası uygulama görüntüsü altında çelişkili ve birbiriyle uyumsuz politikaların hem enflasyonun hem de faizlerin düşüşünü engellediğini açıklamıştık.

Bu arada Ekim/2017 ayı enflasyon oranları açıklandı. (TÜFE) Tüketici Fiyat Endeksi piyasa beklentisinin hayli üstünde % 2.1 artış göstererek %11.90 oranında gerçekleşti. Geçen yılın aynı döneminde bu oran %7.16 olmuştu.

Merkez Bankası Kararları

Enflasyon rakamlarının açıklanmasından sonra hem faizler, hem de döviz sepeti artış eğilimine girince Merkez Bankası bir dizi önlemler aldı. Piyasadaki sağlıksız, ekonomik temellere uyumlu olmayan fiyat artışları gözlemlendiği belirtilerek 1 Şubat 2018 tarihine kadar ödenecek ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetlere ait reeskont kredilerinin vadesinde ödenmesi halinde Dolar için 3.70, Euro için 4.30, Sterlin için 4.80 kurlarıyla fiksleyerek TL ile ödeme yapma imkanı getirildi.Yine yukarıdaki yer alan gözlem gerekçesiyle ROM denilen rezerv opsiyonu mekanizmasındaki döviz imkan oranı üst sınırı %60'dan %55'e indirilmiş, bu indirime paralel tüm dilim aralıkları beşer puan aşacağı çekilmiştir.Bu değişiklikle yaklaşık 5.3 milyar TL likiditesi piyasadan çekilecek, 1.4 milyar dolar tutarında döviz bankalarının kullanımına geçecektir.

Merkez Bankası bu önlemlere daha önce de başvurmuştu. Özellikle döviz kurunun sabitlenmesi, uygulama öncesinde yüksek kurla kredi borcu kapatanların aleyhine adaletsiz bir durum yaratıyor. İkinci olarak bu önlemler, bütünlük ve birbiriyle çelişmeyen bütçe, maliye ve büyüme politikalarıyla uyumlu olursa anlam kazanır. Aksi halde olağanüstü hallerde başvurulan bu yöntemler, kredi garanti fonunun devamlılığı örneğinde olduğu gibi her kur ve enflasyon hareketinde beklenti alışkanlığı yaratacaktır.

Büyüme:

Türkiye, bu yılın ilk çeyreğinde %5.2, ikinci çeyreğinde %5.1 oranında büyümüştür. Üçüncü çeyrekte arındırılmamış endekse göre sanayi üretimi %13.7 artış göstermiştir. Aynı dönemde imalat sanayi PMI ortalaması da 54.1 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar son altı buçuk yılın en yüksek oranlarıdır. Artışın en önemli kaynağı % 36.5 oranında artan dayanıklı tüketim malı üretimindeki 36.5 oranındaki büyümedir. Bunun nedeni de vergi indirimlerinin biteceği endişesiyle artan tüketim talebidir. Ekim/2017 de takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim artışı ise

%10.4 tür. Sanayi üretimindeki bu artış nedeniyle yıllık büyüme orta vadeli plandaki %4 ün üstünde %6'yı da aşacaktır. Üçüncü çeyrekte büyümenin, enflasyonun ve işsizliğin her üçünün de çift haneli sonuçlanma olasılığı var.

2019 seçimlerine yönelik izlenen ekonomi politikası

Bilindiği üzere 2019 yılında yerel, Cumhurbaşkanlığı ve genel seçim olmak üzere 3 seçim yapılacak. Mevcut yönetim, bu seçimlere yönelik ekonomik kararlarını "büyüme" parametresine göre oluşturuyor. Enflasyon ve faizlerin yükselmesini, para arzının hızlı artışını, kredi / mevduat oranının %150'yi, iç borç çevirme oranının %140'ları aşmasını, kredi risk priminin 200'leri, TL'deki gerçek değer düşmesini gösteren reel kur efektif endeksinin 87'lere gelmesini, cari açığın yükselmekte olduğu hususlarını göz ardı edebiliyor. Çünkü seçimleri kazanmanın yolu "büyüme" den geçiyor. Büyüme bazlı ekonomi politikası izlendiğinden Merkez Bankası faiz arttıramıyor. Piyasalarla iletişimini kuramıyor.

Piyasalar ise gerek iç, gerekse dış nedenler (jeopolitik riskler, vize gerginlikleri, AB ile ilişkilerin bozulması ve küresel risk iştahındaki oynaklıklar) ile kendi hükmünü icra ederek faizler, enflasyon ve işsizlik ile büyüme aynı anda yükseliyor.

Merkez'in son aldığı önlemler (reeskont kredi ödemelerinde kur sabitlemesi ve zorunlu karşılıklardaki kolaylıklar) yükselen kurları stabilize etmede yetersiz kalıyor. Hatta Amerikan Vize problemlerindeki yaşanan kısmi rahatlık kurlar üzerinde daha etkili olabiliyor.

Yapılması gerekenleri önümüzdeki hafta sizlerle paylaşacağız.

Her türlü hakkı saklıdır.